

Participatie: er valt veel te winnen   **Frank van den Dungen, werkgroep natuur- en milieubescherming**

Participatie is een belangrijk element in de nieuwe Omgevingswet. Participatie moet soelaas bieden voor het afbrokkelend vertrouwen in ons democratisch systeem. Het rode potlood alleen voldoet niet meer. Maar de Omgevingswet is nog niet ingevoerd, of er is al een nieuwe wet op komst: de *'Wet versterking participatie op decentraal niveau'*. Dat spreekt boekdelen. Het moet dus beter. En het stukje van de titel *'op decentraal niveau'* is ook een duidelijke boodschap. De revival van onze democratie moet dicht bij huis beginnen. Bij het betrekken van de inwoners. De inspraakverordening in de Gemeentewet wordt straks omgezet in een participatieverordening. Een woord waar je goed mee scoort bij het scrabbelen. Maar een 'verordening' werkt niet echt motiverend. En die verordening gaat dan niet meer alleen over de fysieke leefomgeving, maar over *alle* beleidsterreinen. Dat vraagt om een breder overleg dan een **omgevingstafel**. Ik zou, als ik u was, kiezen voor het organiseren van **'samenspraak'**. En dat behelst meer dan vijf minuutjes aan de achterkant van het traject.

Heeze-Leende heeft al ervaring opgedaan met participatie. Ook in de breedte. Maar er valt nog veel te winnen. Want het hapert hier en daar nog met de participatie. Ik geef u enkele voorbeelden.

- Tekenend is hoe de dorpsraden hier op diverse deuren hebben moeten kloppen, of soms zelfs bonzen, om tijdens de ontwikkeling van de Omgevingsvisie hun inbreng te mogen leveren. En dat terwijl u als raad aan het begin besloten had dat ze er bij betrokken moesten worden.
- Het IVN is in dit proces wél gevraagd een inbreng te leveren. We zien daar inhoudelijk weinig van terug. Tja, dat kan natuurlijk. Maar we hebben nooit een terugkoppeling gekregen.
- Paradoxaal is overigens, dat er uitgerekend over de Omgevingsvisie, waarmee de participatie zou hebben moeten beginnen, nogal wat besloten raadsbijeenkomsten zijn gehouden. Maar de laatste informatiebijeenkomst over participatie was gelukkig openbaar. Dus het kán wel.
- Helaas was er daarna onlangs toch weer een besloten bijeenkomst in Strijp. Daarin zijn u keuzes voorgelegd ten aanzien van de ingediende zienswijzen op de ontwerp Omgevingsvisie. Wij hebben bij iemand over de schouder mee mogen lezen en we constateerden dat één van de belangrijkste knelpunten van onze zienswijze daar, zeg maar, eh... gehalveerd is gepresenteerd. Het wil dus nog niet altijd lukken.
- En dan het raadsbrede programma. Goed dat u het samen eens bent geworden. Complimenten. Wel jammer, dat de participatie erbij is ingeschoten. Of toch niet helemaal? Meer dan een jaar geleden zijn namelijk door het IVN bij het aantreden van deze nieuwe raad *'Tien verbeterpunten voor de nieuwe bestuursperiode'* aangereikt' (bijlage). We hebben er eigenlijk nooit meer iets van gehoord. Navraag door ons secretariaat heeft geleerd dat dit *"één van de overwegingen was voor de aanvliegroute van het nog op te stellen raadsprogramma"*. Tja... en met een beetje goeie wil – en die hebben we bij het IVN - kunnen er we in uw programma inderdaad wel wat van terug vinden. Maar deze verbeterpunten komen vast en zeker nog van pas.

Want vandaag staat de participatieverordening zelf op de agenda. En uitgerekend bij dit stuk mogen we opnieuw achteraf reageren op een beleidsstuk dat, voor zover ik weet, zonder participatie is ontstaan. Inhoudelijk staat alles goed op een rijtje. Maar we zullen, bij voorkeur samen, toch uit moeten vinden hoe we de participatie in de praktijk goed kunnen laten werken. Op onze medewerking kunt u rekenen.

Dit is mooi moment om met de verbetering te beginnen. En, zoals ik al zei, er valt veel te winnen.

NAAR MEER VERTROUWEN & BETERE SAMENWERKING

10 verbeterpunten voor de bestuursperiode 2022-2026

We hebben goede herinneringen. Maar ook slechte ervaringen. We pleiten ervoor dat er in Heeze-Leende meer ingezet wordt op vertrouwen en samenwerking. In deze nieuwe bestuursperiode biedt de invoering van de Omgevingswet daarvoor de ideale kans. Een vernieuwing van de bestuurscultuur sluit goed aan bij de in deze wet beoogde participatie. Verbeter de samenwerking, waardoor vertrouwen kan groeien. We willen niet negatief focussen op minpunten, maar we richten ons liever positief op verbeterpunten. En wij vertrouwen erop dat een nieuw college en een nieuwe raad hier écht werk van maken.

Naar een open relatie en betekenisvolle communicatie

- 1 Maak alle bijeenkomsten met raadsleden openbaar en geef inwoners, lokale bedrijven en organisaties bij elke gelegenheid bij alle agendapunten de kans om hun bijdrage te leveren.

Naar herstel van vertrouwen

- 2 Bouw aan herstel van wederzijds vertrouwen in de relatie met inwoners, lokale bedrijven en organisaties door in te zetten op inzichtelijke, toegankelijke en adequate informatie bij agenda's, notulen, besluitenlijsten, vergunningen en aanvragen daarvoor.

Naar betere samenwerking

- 3 Vraag in eerste instantie inwoners, lokale bedrijven en organisaties om samen met de eigen medewerkers hun expertise en denkkraft in te zetten voor ontwikkeling van nieuw beleid in plaats van bureaus in te schakelen. Benut het vrijkomende budget voor facilitering, begeleiding en ondersteuning van dit proces. En schakel pas externe expertise in, als helder is dat we er samen niet uit komen.

Naar een volwaardige participatie

- 4 Geef heldere spelregels met richtlijnen voor de rapportage aan de raad voor de organisatie door een initiatiefnemer van de dialoog met omwonenden, omliggende bedrijven en belanghebbende organisaties.

Naar vermindering van de regeldichtheid

- 5 Maak serieus werk van de vermindering van het aantal regels, van de inhoudelijke vereenvoudiging, de begrijpelijkheid van het taalgebruik, de gebruiksvriendelijkheid van formulieren en de verkorting van de doorlooptijd van procedures.

Naar mogelijkheden voor maatwerk

- 6 Zet in op richtinggevend beleid op hoofdlijnen en benoem daarbij heldere kaders, criteria en de bandbreedte van normen die bij afwegingen gehanteerd zullen worden met het oog op het mogelijk maken van maatwerk.

Naar heldere prioriteiten

- 7 Maak duidelijk dat bij afwegingen en keuzes in alle gevallen het meeste gewicht wordt toegekend aan gezondheid, veiligheid, welbevinden, duurzaamheid en biodiversiteit.

Naar een dienstverlenende houding

- 8 Investeer binnenshuis in de omslag van een verkokerde op regels gerichte ambtelijke bureaucratie naar een op dienstverlening gerichte dynamische organisatie van samenwerkende voortrekkers, gidsen en coaches.

Naar nabije service en ondersteuning

- 9 Stel voor elke kern een vaste medewerker aan die als gids geraadpleegd kan worden en die inwoners, lokale bedrijven en organisaties met vragen, problemen en plannen wegwijs maakt in de regelingen en ondersteuning biedt bij het doorlopen van procedures.

Naar een lerende organisatie

- 10 Reserveer structureel ruimte in alle agenda's om met alle betrokkenen dit ontwikkelingsproces periodiek te evalueren, eventuele tekortkomingen te ondervangen en mogelijke verbeteringen door te voeren.